

ARTYKUŁY

Organ właściwy do wydania europejskiego nakazu dochodzeniowego w postępowaniu przygotowawczym w fazie *in rem* w zakresie informacji objętych tajemnicą bankową. Uwagi na tle postanowienia Sądu Najwyższego z 02.06.2022 r., I KZP 17/21, OSNKW 2022/7/26

DOI:10.53024/4.2.50.2023

TOMASZ STĘPIEŃ*

STRESZCZENIE

Niniejszy artykuł dotyczy postanowienia Sądu Najwyższego¹, w którym poruszono tematykę organu właściwego do wydania europejskiego nakazu dochodzeniowego² w postępowaniu przygotowawczym w fazie *in rem* w zakresie informacji objętych tajemnicą bankową.

Komentowanym postanowieniem Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały w sprawie przedstawionego zagadnienia prawnego, przekazanego na podstawie art. 441 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego³ przez Sąd Apelacyjny w Krakowie, a wymagającego zasadniczej wykładni ustawy: „Czy w toku postępowania przygotowawczego w zakresie ujawnienia informacji stanowiącej tajemnicę bankową dotyczącą banku mającego siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do wydania w trybie art. 589w § 1 i 5 k.p.k. europejskiego nakazu dochodzeniowego właściwym jest prokurator czy sąd okręgowy?”

Niezależnie od powyższego, z uwagi na wagę problemu i skutki niewłaściwej wykładni art. 589w § 1 k.p.k., jakie w praktyce mogą zaistnieć, na kanwie dotychczasowej praktyki prokuratorskiej i orzeczniczej, Sąd Najwyższy pochylił się nad powyższym zagadnieniem w uzasadnieniu wydanego rozstrzygnięcia, udzielając odpowiedzi Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie, z której wynika, że prokurator nie może, bez

* Prokurator, wykładowca Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, absolwent kierunku prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz studiów podyplomowych z zakresu problematyki przestępczości zorganizowanej i terroryzmu w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie; ORCID: 0000-0003-4429-0372.

¹ Postanowienie SN z 02.06.2022 r., II KZP 17/21, OSNKW 2022/7/26.

² Dalej jako: END.

³ Tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 ze zm. (dalej jako: k.p.k.).

zgody sądu, wydać END w trybie art. 589 w § 1 k.p.k. w celu uzyskania z innego państwa członkowskiego informacji stanowiących tajemnicę bankową w trybie przepisu art. 106b ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe⁴.

Przedmiotem rozważań jest analiza prawna powyższego postanowienia Sądu Najwyższego i wynikająca stąd krytyczna ocena wydanego orzeczenia.

Słowa kluczowe: europejski nakaz dochodzeniowy, tajemnica bankowa, współpraca międzynarodowa w sprawach karnych, postępowanie przygotowawcze, prokurator, sąd.

Postanowieniem z dnia 02.06.2022 r., I KZP 17/21, Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały w sprawie przedstawionego przez Sąd Apelacyjny w Krakowie zagadnienia prawnego, przekazanego na podstawie art. 441 § 1 k.p.k., które sformułował w następującym pytaniu prawnym zawartym w postanowieniu z dnia 29.10.2021 r., sygn. akt II AKz 786/21⁵: „Czy w toku postępowania przygotowawczego w zakresie ujawnienia informacji stanowiącej tajemnicę bankową dotyczącą banku mającego siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do wydania w trybie art. 589w § 1 i 5 k.p.k. Europejskiego Nakazu Dochodzeniowego właściwym jest prokurator czy sąd okręgowy?”

Wprawdzie Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały w tej sprawie, uznając, że nie zostały spełnione ku temu przewidziane w ustawie przesłanki, jednakże w uzasadnieniu swojego judykatu udzielił Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie wnioskowanej odpowiedzi.

Ze względu na wagę problemu oraz skutki niewłaściwej wykładni art. 589w § 1 k.p.k., jakie mogą zaistnieć w praktyce, Sąd Najwyższy wskazał, że:

„1. Organem END w postępowaniu przygotowawczym jest prokurator prowadzący to postępowanie (art. 589w § 1 k.p.k. w zw. z art. 2 lit. a (i) dyrektywy 2014/41/UE), chyba że przepisy Kodeksu postępowania karnego albo ustawy szczególnej zastrzegają prawo do dopuszczenia albo przeprowadzenia dowodu do właściwości sądu, jako czynności sądu w postępowaniu przygotowawczym. W takim wypadku wyłącznie właściwym do wydania europejskiego nakazu dochodzeniowego jest ten sąd”; „2. W fazie *in rem* postępowania przygotowawczego organem uprawnionym do wydania postanowienia w przedmiocie wydania END dotyczącego informacji objętych tajemnicą bankową w odniesieniu do banku mającego siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest prokurator (art. 589w § 1 k.p.k.), który przed wydaniem tego postanowienia musi uzyskać zgodę właściwego sądu okręgowego

⁴ Tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2324 (dalej jako: Prawo bankowe).

⁵ Orzeczenie niepublikowane.

na dostęp do takich informacji (art. 106b ust. 1 i 3 Prawa bankowego stosowany odpowiednio w zw. z art. 589 § 5 zdanie drugie k.p.k.)”.

Stanowisko to, w zakresie, w którym dotyczy konieczności uprzedniego zwrócenia się przez prokuratora, przed wydaniem postanowienia w przedmiocie END do właściwego sądu okręgowego z wnioskiem o zwolnienie z tajemnicy bankowej w odniesieniu do banku mającego siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej w fazie *in rem* postępowania przygotowawczego, nie jest słuszne.

Przedstawione Sądowi Najwyższemu przez Sąd Apelacyjny w Krakowie zagadnienie prawne wyłoniło się w następującej sytuacji procesowej:

Pokrzywdzony T.S. złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z art. 286 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny⁶, polegającego na wyłudzeniu płatności za towar zamówiony przez Internet. Do akt dołączył wydruki przelewów na konto w banku irlandzkim. Postanowieniem z dnia 15.06.2021 r. wszczęto dochodzenie w sprawie doprowadzenia w dniu 14.04.2021 r., w miejscu bliżej nieustalonym, T.S., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 3900 euro, poprzez wprowadzenie w błąd co do zamiaru wywiązania się z transakcji sprzedaży pojazdu C. LTD za pośrednictwem portalu ogłoszeniowego O., tj. o przestępstwo określone w art. 286 § 1 k.k.

W związku z powyższym, prokurator uznał za konieczne ustalenie w drodze END danych właściciela rachunku bankowego, który mógł być potencjalnym podejrzanym. Prokurator, wnioskiem z dnia 09.09.2021 r., działając na podstawie art. 589w § 1 i 5 k.p.k. oraz art. 106b ust. 1 i 2 Prawa bankowego wystąpił do Sądu Okręgowego w Kielcach o wydanie END w zakresie ujawnienia informacji stanowiących tajemnicę bankową w związku z koniecznością przeprowadzenia i uzyskania dowodu, który znajduje się oraz może zostać przeprowadzony na terytorium Irlandii, w postaci danych personalnych właściciela rachunku bankowego o numerze (...) w Bank (...) z siedzibą w T. oraz wszelkich informacji dotyczących otwarcia i prowadzenia tego rachunku, w tym kto, kiedy i w jakim oddziale podpisał umowę o prowadzenie ww. rachunku oraz czy był ustanowiony pełnomocnik do ww. rachunku, a także danych dotyczących logowań do rachunku w okresie wskazanym we wniosku (przy uwzględnieniu daty, godziny i sekundy oraz wykorzystanego portu źródłowego/docelowego). Tym samym, w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Kielcach prokurator wnosił o wydanie END w zakresie ujawnienia informacji stanowiących tajemnicę bankową, przyjął więc, że właściwym organem do wydania END jest sąd okręgowy. Ten bowiem sąd, zgodnie z art. 106b ust. 1 Prawa bankowego, jest właściwy do wydania zgody na udostępnienie informacji stanowiących tajemnicę bankową.

⁶ Tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm. (dalej jako: k.k.).

Rozpoznając powyższy wniosek, Sąd Okręgowy w Kielcach dostrzegł dualizm podstaw prawnych powołanych przez prokuratora w jego wystąpieniu (art. 589w § 1 i § 5 k.p.k. i art. 106b ust. 1 Prawa bankowego) i uznał – niezależnie od tego, czy trafnie – że w rzeczywistości, a więc przy zastosowaniu wskazań interpretacyjnych określonych w art. 118 § 1 k.p.k., miał do czynienia jedynie z wnioskiem o wyrażenie zgody na ujawnienie informacji stanowiących tajemnicę bankową. Tak odczytany wniosek prokuratora sąd pierwszej instancji rozpoznał, nie uwzględniając go. Na marginesie swoich rozważań sąd ten wskazał, że postanowienie o wydaniu END może być wydane przez prokuratora. Tak odczytawszy wniosek prokuratora, sąd jednocześnie nie wydał postanowienia w trybie art. 35 § 1 k.p.k. o uznaniu siebie za niewłaściwego do wydania takiego nakazu i przekazaniu sprawy prokuratorowi, jako organowi właściwemu do wydania postanowienia.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniosł prokurator i zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na jego treść, tj. art. 589w § 5 k.p.k. i art. 106b Prawa bankowego, polegającą na nieuzasadnionym przyjęciu, iż w niniejszym postępowaniu przepisy te nie znajdowały zastosowania i nie jest wymagane uzyskanie zgody sądu okręgowego na udostępnienie informacji stanowiących tajemnicę bankową i w konsekwencji wystarczające jest wydanie w tym przedmiocie postanowienia przez prokuratora. Podnosząc taki zarzut, prokurator wniosł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania. Jak wynika także z treści zażalenia prokuratora i podniesionego w nim zarzutu naruszenia art. 589w § 5 k.p.k. i art. 106b Prawa bankowego, prokurator ani nie kwestionował we wniesionym środku odwoławczym sposobu odczytania przez Sąd Okręgowy w Kielcach jego wniosku jako dotyczącego tylko wyrażenia zgody na ujawnienie informacji stanowiących tajemnicę bankową, ani nie zarzucał naruszenia art. 589w § 1 k.p.k., wykładni, którego dotyczy przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Krakowie zagadnienie prawne.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, rozpoznając wniesiony środek odwoławczy, powziął wątpliwości interpretacyjne.

W niniejszej sprawie prokurator Prokuratury Krajowej, pismem z dnia 10.12.2021 r., wniosł o podjęcie uchwały następującej treści:

„Stosownie do art. 589w § 1 i § 5 k.p.k., w postępowaniu przygotowawczym, na etapie *in rem*, uprawnionym do wydania i sporządzenia END, dotyczącego informacji objętych tajemnicą bankową jest prokurator, który kieruje END w celu wykonania, do państwa członkowskiego Unii Europejskiej bez konieczności wyjednania zgody sądu na zwolnienie banku z tajemnicy”.

Zaprezentowana przez Sąd Najwyższy teza wymaga szczegółowego omówienia i przedstawienia konsekwencji z niej wynikających.

Tytułem wstępu wskazać należy, że END może zostać wydany w sytuacji konieczności przeprowadzenia albo uzyskania dowodu, przy czym dowód ten może zostać przeprowadzony na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Jak bowiem stanowi art. 589w § 1 k.p.k., w razie konieczności przeprowadzenia lub uzyskania dowodu, który znajduje się lub może zostać przeprowadzony na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, zwanego w niniejszym rozdziale „państwem wykonania orzeczenia”, sąd, przed którym sprawa się toczy, albo prokurator prowadzący postępowanie przygotowawcze może wydać z urzędu lub na wniosek strony, obrońcy lub pełnomocnika europejski nakaz dochodzeniowy (dalej jako: END), chyba że END nie ma w tym państwie zastosowania. Z kolei w myśl art. 589w § 3 k.p.k., END można wydać także w celu zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, zniekształceniem lub zniszczeniem. Istotne jest przy tym jednak, aby dowód, który ma zostać przeprowadzony albo uzyskany, znajdował się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wykonującego END⁷. Przepis art. 589 w k.p.k. określa zatem zarówno tryb, jak i przesłanki wydania END. Stanowi on jednocześnie implementację art. 1, 2 oraz 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych⁸.

Zauważyć należy, że stosownie do art. 589w § 2 k.p.k., w zależności od etapu postępowania karnego, na którym znajduje się dana sprawa, postanowienie o wydaniu END może wydać sąd (etap postępowania jurysdykcyjnego), prokurator (etap postępowania sprawdzającego i przygotowawczego), zaś w przypadku prowadzenia przez Policję lub organy, o których mowa w art. 312 k.p.k., dochodzenia lub postępowania sprawdzającego, o którym mowa w art. 307 k.p.k., albo w przypadku prowadzenia postępowania przygotowawczego przez organy, o których mowa w art. 133 § 1 i art. 134 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy⁹, END może wydać także prowadzący postępowanie. Zgodnie z art. 312 k.p.k., uprawnienia Policji w zakresie ich właściwości, należą do organów Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Krajowej Administracji Skarbowej (Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, naczelnikom urzędów celnoskarbowych i naczelnikom urzędów skarbowych), Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz Żandarmerii Wojskowej, a także innym organom przewidzianym w przepisach szczególnych: Strażnikom Państwowej Straży Łowieckiej, strażnikom leśnym, w ograniczonym zakresie

⁷ *Kodeks postępowania karnego*, t. 2, *Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el. 2022.

⁸ Dz. Urz. UE. L z 2014 r. Nr 130, s. 1 (dalej jako: dyrektywa 2014/41/UE).

⁹ Tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 654.

– nadleśniczym, zastępcom nadleśniczych oraz inżynierom nadzoru, leśniczym i podleśniczym, a także organom wymienionym w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2015 r. w sprawie organów uprawnionych obok Policji do prowadzenia dochodzeń oraz organów uprawnionych do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach, w których prowadzono dochodzenie, jak również zakresu spraw zleconych tym organom¹⁰, tj. organom Inspekcji Handlowej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zaś w zakresie wykroczeń – Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska lub upoważnionym inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska. Wydanie END przez którykolwiek z podmiotów wymienionych w art. 589w § 2 k.p.k. wymaga jednak zatwierdzenia przez prokuratora, przy czym takie zatwierdzenie następuje po przeanalizowaniu przez prokuratora END z warunkami jego wydawania, które zostały określone w art. 6 dyrektywy 2014/41/UE. Zasygnalizować także należy, że przed wszczęciem postępowania przygotowawczego możliwość wydania END nie ogranicza się wyłącznie do postępowania sprawdzającego określonego w art. 307 k.p.k. Obejmuje bowiem również czynności operacyjno-rozpoznawcze prowadzone w oparciu o odrębne przepisy, o czym stanowi wprost art. 589w § 7 k.p.k. i dotyczy, przykładowo, ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹¹ oraz ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu¹².

Co równie istotne, w postępowaniu karnym END może być wydany przez uprawniony do tego organ nie tylko z urzędu, ale również na skutek inicjatywy dowodowej strony, obrońcy czy też pełnomocnika.

Przechodząc do oceny prawnej stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w sprawie I KZP 17/21, w pierwszej kolejności zauważyć należy, że wobec braku ziszczenia się kumulatywnie przesłanek do udzielenia odpowiedzi na pytanie prawne, Sąd Najwyższy odmówił podjęcia w tej sprawie uchwały w celu dokonania zasadniczej wykładni ustawy.

W ocenie Sądu Najwyższego, przesłanek przekazania Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego, a w konsekwencji podjęcia przez ten sąd uchwały, pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Krakowie nie spełnia. Co prawda, powstało ono w toku postępowania odwoławczego (zażaleniowego), nie ma jednak znaczenia dla rozpoznania sprawy. Sąd ten zważył przy tym, że pomiędzy przedstawionym zagadnieniem prawnym a dokonanymi w sprawie ustaleniami faktycznymi musi zachodzić związek,

¹⁰ Tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 522.

¹¹ Tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 171

¹² Tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 557.

który oznacza, że wyjaśnienie wątpliwości interpretacyjnych musi być niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy¹³.

Przekazanie zagadnienia prawnego, jako stanowiące wyjątek od określonej w art. 8 § 1 k.p.k. zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego, musi być przy tym poprzedzone przez sąd pytający dokonaniem próby usunięcia podniesionych wątpliwości interpretacyjnych w drodze wykładni operatywnej¹⁴. Przedmiotem pytania prawnego nie mogą być kwestie związane z ustaleniami faktycznymi, oceną dowodów czy też dotyczące możliwości zastosowania określonej normy do ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Tryb wskazany w art. 441 § 1 k.p.k. nie służy także temu, by sądy odwoławcze, przy pomocy Sądu Najwyższego, upewniały się co do prawidłowości przyjmowanego przez nie stanowiska interpretacyjnego¹⁵. Jak dalej zauważył Sąd Najwyższy – z okoliczności faktyczno-procesowych tej sprawy wynika bezprzedmiotowość pytania spowodowana brakiem substratu zaskarżenia w odniesieniu do zagadnienia będącego przedmiotem zadanego pytania prawnego.

Niezależnie od powyższego, z uwagi na wagę problemu i skutki niewłaściwej wykładni art. 589w § 1 k.p.k., jakie w praktyce mogą zaistnieć, na kanwie dotychczasowych rozważań – w odniesieniu do stanowiącej przedmiot rozstrzygnięcia w sprawie rozpoznawanej przez sądy powszechne problematyki wydawania END w zakresie informacji objętych tajemnicą bankową – Sąd Najwyższy dostrzegł, że w orzecznictwie sądowym można wyróżnić cztery stanowiska, które – choć w różnym zakresie – rozbieżnie rozstrzygają kwestię właściwości organu do wydania END oraz potrzeby uzyskania od sądu polskiego zezwolenia na ujawnienie informacji stanowiących tajemnicę bankową, jeżeli informacje te miałyby zostać uzyskane od banku mającego swoją siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Według pierwszego stanowiska, kompetencję do wydania END w tym zakresie ma sąd okręgowy jako podmiot uprawniony w prawie krajowym do zwolnienia z tajemnicy bankowej¹⁶.

Zgodnie z drugim poglądem, w toku postępowania przygotowawczego postanowienie sądu okręgowego w zakresie, w jakim stwierdza, że zachodzą przesłanki do wyrażenia zgody na zwolnienie z tajemnicy bankowej, zastępuje postanowienie

¹³ R.A. Stefański, *Instytucja pytań prawnych do Sądu Najwyższego w sprawach karnych*, Kraków 2001, s. 254–261, 352–371.

¹⁴ *Ibidem*, s. 357.

¹⁵ Postanowienia SN: z 30.09.2010 r., I KZP 17/10, OSNKW 2010, z. 10, poz. 88; z 29.03.2006 r., I KZP 58/05, LEX nr 180755; z 29.09.2004 r., I KZP 22/04, OSNwSK 2004, poz. 1691; z 07.09.2000 r., I KZP 27/00, LEX nr 146182.

¹⁶ Postanowienie SA w Gdańsku z 23.05.2018 r., II AKz 408/18, KSAG 2018/3/243-246.

o wydaniu END. W takim wypadku nie zachodzi potrzeba wydawania odrębnego postanowienia w przedmiocie wydania END przez prokuratora¹⁷.

Trzecia grupa orzeczeń wskazuje, że kompetencję do wydania takiego nakazu w postępowaniu przygotowawczym ma prokurator, nawet w przypadku END dotyczącego uzyskania informacji objętych tajemnicą bankową, przy czym nie jest konieczne uzyskanie przez prokuratora sądowego zwolnienia z tajemnicy bankowej, gdyż sąd polski nie ma uprawnienia w zakresie zwalniania z tajemnicy bankowej banków działających na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej¹⁸.

Takie też stanowisko zostało zaprezentowane przez orzekający w pierwszej instancji w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Kielcach.

Z kolei czwarty pogląd zakłada, że w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba wydania na etapie postępowania przygotowawczego postanowienia w przedmiocie wydania END w odniesieniu do informacji stanowiących tajemnicę bankową, organem uprawnionym do jego wydania jest prokurator, który – przed wydaniem takiego postanowienia – musi wystąpić i uzyskać zgodę sądu na ujawnienie takich informacji¹⁹.

Do tego stanowiska przychylił się Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do stanowiska prokuratora Prokuratury Krajowej, Sąd Najwyższy wskazał, że prokurator nie może, bez zgody sądu, wydać END w trybie art. 589w § 1 k.p.k. w celu uzyskania z innego państwa członkowskiego informacji stanowiących tajemnicę bankową w trybie przepisu art. 106b ust. 1 Prawa bankowego. W ocenie Sądu Najwyższego konieczne jest bowiem uprzednie wydanie przez właściwy miejscowo sąd okręgowy postanowienia w rozważanym przedmiocie. W sytuacji, gdy czynność, której przeprowadzenia domaga się prokurator, uzależniona jest w prawie krajowym od decyzji właściwego sądu okręgowego, to również przed ewentualnym wydaniem END należy taką zgodę uzyskać.

Przedstawione powyżej rozważania doprowadziły Sąd Najwyższy do następujących wniosków:

1. Organem wydającym END w postępowaniu przygotowawczym jest prokurator prowadzący to postępowanie (art. 589w § 1 k.p.k. w zw. z art. 2 lit. a (i) dyrektywy 2014/41/UE), chyba że przepisy k.p.k. albo ustawy szczególnej zastrzegają prawo do dopuszczenia albo przeprowadzenia dowodu do właściwości sądu, jako czynności sądu w postępowaniu przygotowawczym. W takim wypadku wyłącznie właściwym do wydania END jest ten sąd.
2. W fazie *in rem* postępowania przygotowawczego organem uprawnionym do wydania postanowienia w przedmiocie wydania END dotyczącego informacji

¹⁷ Postanowienie SA w Katowicach z 29.01.2019 r., II AKz 53/19, LEX nr 2728416.

¹⁸ Postanowienie SA w Krakowie z 23.10.2018 r., II AKz 524/18, LEX nr 2645341; postanowienie SA w Łodzi z 19.09.2018 r., II AKz 496/18, OSAŁ 2018/3/97.

¹⁹ Postanowienie SA w Katowicach z 04.09.2018 r., II AKz 645/18, LEX nr 2615563; wraz z aprobującą glosą do tego orzeczenia – Ochnio Ariadna, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 2021, nr 7–8, s. 104–117.

objętych tajemnicą bankową w odniesieniu do banku mającego siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest prokurator (art. 589w § 1 k.p.k.), który przed wydaniem tego postanowienia musi uzyskać zgodę właściwego sądu okręgowego na dostęp do takich informacji (art. 106b ust. 1 i 3 Prawa bankowego stosowany odpowiednio w zw. z art. 589 § 5 zdanie drugie k.p.k.).

W świetle powyższych uwag uznać należy, że stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w analizowanym orzeczeniu nie może zostać podzielone.

Ustawodawca, w ślad za dyrektywą 2014/41/UE, upoważnił do wydania END sąd, prokuratora, a nawet – w określonych prawem przypadkach – Policję lub organy uprawnione do przeprowadzenia dochodzenia lub postępowania sprawdzającego (art. 589w § 1 i 2 k.p.k., z tym zastrzeżeniem, że w ostatnich wypadkach wydanie END wymaga zatwierdzenia przez prokuratora). Tę właściwość organy te posiadają w związku z prowadzonymi przed nimi (sąd) lub przez nich (prokurator, Policja i inne organy) postępowaniami, co – co do zasady – limituje kompetencje tych organów w zależności od etapu postępowania karnego, na którym sprawa jest prowadzona.

Należy w tym miejscu zauważyć, że – jak słusznie wskazuje Dariusz Świecki:

„Przyjęte rozwiązanie, wyrażające się w szerokim określeniu zakresu podmiotów uprawnionych do wydania nakazu, ogranicza kompetencję sądu wyłącznie do etapu postępowania jurysdykcyjnego, wskazując przy tym jednocześnie, że chodzi o ten sąd, przed którym sprawa się toczy. Jeśli weźmie się pod uwagę stanowisko wyrażone w motywie 8 preambuły dyrektywy 2014/41/UE, zgodnie z którym «END powinien mieć wymiar horyzontalny i dlatego powinien dotyczyć wszystkich czynności dochodzeniowych mających na celu gromadzenie materiału dowodowego», staje się oczywiste, że kompetencje do wydania nakazu powinny łączyć się w znacznej mierze z tymi organami, które prowadzą postępowanie przygotowawcze. To one bowiem dysponują najszerszą wiedzą, jakiego rodzaju dowody są niezbędne do przeprowadzenia w konkretnej sprawie. W tym zresztą kierunku podążył ustawodawca europejski, wskazując w art. 2 lit. c ppkt ii dyrektywy 2014/41/UE, iż «organem wydającym» europejski nakaz dochodzeniowy jest nie tylko sędzia, sąd, sędzia śledczy lub prokurator właściwy w danej sprawie, lecz także «każdy inny właściwy organ określony przez państwo wydające i w danym przypadku wypełniający swoją funkcję organu dochodzeniowego w postępowaniu karnym, który jest w danej sprawie właściwy, by nakazać gromadzenie materiału dowodowego zgodnie z prawem krajowym »²⁰.

Dyrektywę 2014/41/UE i jej art. 1 ust. 1 oraz art. 2 lit. c, w zakresie, w jakim posługuje się pojęciem „organu wymiaru sprawiedliwości” i „organu wydającego”,

²⁰ Kodeks postępowania karnego, red. D. Świecki, LEX/el. 2022.

należy interpretować w ten sposób, by utożsamiać z nimi również prokuratora państwa członkowskiego Unii Europejskiej, niezależnie od ewentualnego ustawowego stosunku podporządkowania, jaki może istnieć między tym prokuratorem lub prokuraturą a władzą wykonawczą tego państwa członkowskiego, i narażenia tego prokuratora lub prokuratury na ryzyko podlegania w ramach podejmowania decyzji w sprawie wydania europejskiego nakazu dochodzeniowego, bezpośrednio lub pośrednio, indywidualnym poleceniom lub instrukcjom ze strony władzy wykonawczej²¹.

Dekodując treść normy wynikającej z art. 2 lit. c (i) dyrektywy 2014/41/UE, implementowanej do art. 589w § 1 k.p.k., należy stwierdzić, że prokurator może być organem wydającym END, zaś wydany przez niego nakaz przybiera w istocie charakter i skutki – na potrzeby tej instytucji – równorzędne z orzeczeniem sądowym. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przyjął, że „art. 1 ust. 1 i art. 2 lit. c) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „organu wymiaru sprawiedliwości” i „organu wydającego” w rozumieniu tych przepisów obejmuje prokuratora państwa członkowskiego lub też, bardziej ogólnie, prokuraturę państwa członkowskiego, niezależnie od ewentualnego ustawowego stosunku podporządkowania, jaki może istnieć między tym prokuratorem lub prokuraturą a władzą wykonawczą tego państwa członkowskiego i narażenia tego prokuratora lub prokuratury na ryzyko podlegania w ramach podejmowania decyzji w sprawie wydania europejskiego nakazu dochodzeniowego, bezpośrednio lub pośrednio, indywidualnym poleceniom lub instrukcjom ze strony władzy wykonawczej”²².

Opisana w art. 106b ust. 1 Prawa bankowego procedura uzyskania informacji stanowiących tajemnicę bankową nie ma bowiem zastosowania w wypadku potrzeby uzyskania takich informacji od banku mającego siedzibę poza granicami Polski. W takim przypadku właściwym do wydania END pozostaje prokurator, który samodzielnie – bez konieczności uprzedniego występowania do polskiego sądu – może żądać przekazania określonych informacji w tym zakresie. Ustawa Prawo bankowe ma bowiem z zasady bezpośrednio zastosowanie do banków mających siedzibę w Polsce i jedynie w tym zakresie sfera imperium państwa wykonywana jest przez sądy w zakresie zgody na ujawnienie informacji stanowiących tajemnicę bankową.

Kolejnym argumentem uzasadniającym krytyczną ocenę rzeczonego judykatu jest fakt, że skoro na mocy postanowienia wydanego w trybie określonym w art. 106b ust. 1 i 3 Prawa bankowego – w sytuacji potrzeby wydania END i przekazania go do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej – nie dochodzi do zwolnienia banku zagranicznego z tajemnicy bankowej (jeżeli taka w ogóle przewidziana jest

²¹ Wyrok TSUE z 08.12.2020 r., C-584/19, EU:C:2020:1002, www.eur-lex.europa.eu.

²² *Ibidem*, pkt 50–53 uzasadnienia.

w systemie prawa właściwym dla jego siedziby), a jedynie do zweryfikowania przez sąd zakresu i potrzeby uzyskania takich informacji przez prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze w fazie *in rem* – to w wypadku, gdy w państwie, w którym siedzibę ma bank, obowiązuje tajemnica bankowa i jest przewidziana procedura zwolnienia z niej banku na potrzeby prowadzonego w tym państwie postępowania karnego, organ państwa wykonującego nakaz może taką procedurę wdrożyć (art. 9 ust. 1 dyrektywy 2014/41/UE).

Istotny w tym zakresie jest bowiem fakt, że sąd polski nie posiada jakichkolwiek kompetencji, by zwolnić z tajemnicy bankowej bank mający siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej²³. W tym zakresie Sąd Najwyższy niekonsekwentnie stanął na stanowisku, że sąd polski nie zwalnia z tajemnicy bankowej, a czyni to bowiem odpowiedni organ wykonujący nakaz, mimo że w omawianym judykacie wyraźnie stanął na stanowisku konieczności uprzedniego zwolnienia przez sąd z tajemnicy bankowej banku mającego siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ferując omawiane orzeczenie, Sąd Najwyższy nie dostrzegł także wyraźnej dyspozycji art. 589w § 5 k.p.k., z którą jest ono sprzeczne, i nie dokonał w tym zakresie właściwej wykładni tego przepisu.

Zgodnie bowiem z art. 589w § 5 zd. 1 k.p.k., postanowienie o wydaniu END dotyczącego dowodu, którego dopuszczenie, uzyskanie lub przeprowadzenie wymaga wydania postanowienia, zastępuje to postanowienie. W przypadku END dotyczącego uzyskania informacji objętych tajemnicą bankową, kompetencję do wydania takiego nakazu w postępowaniu przygotowawczym w fazie *in rem* posiada prokurator i nie ma konieczności uprzedniego uzyskania z sądu okręgowego zwolnienia z tajemnicy bankowej.

Z uwagi na przywołaną wyżej argumentację, nie ulega wątpliwości, że uprawnienie do żądania udzielenia informacji, stanowiących tajemnicę bankową na podstawie postanowienia wydanego przez polski sąd, nie może dotyczyć banków działających na obszarze obcego państwa, w tym na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Pomocniczo dla pełnego zobrazowania zaprezentowanego problemu można pośilkować się treścią postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 14.08.2018 r., w którym sąd ten stwierdził, że z uwagi na istotę instytucji END oraz fakt, że przepisy k.p.k. nie określają pozytywnych przesłanek jego wydania, gdyż art. 589w § 1 k.p.k. wskazuje jedynie, że jest to dopuszczalne „w razie konieczności”, zaś z treści art. 589x k.p.k. wynikają jedynie negatywne przesłanki wydania END, zachodzące

²³ *Kodeks Postępowania Karnego. Komentarz*, red. J. Skorupka, Warszawa 2021, art. 589w – Punkt X. Czynności dochodzeniowe uregulowane w dyrektywie 214/41/UE, teza 4 i 5 oraz Punkt XI. Uregulowanie w k.p.k. czynności dochodzeniowych opisanych w dyrektywie, teza 3 – Europejski nakaz dochodzeniowy wydany w celu uzyskania danych dotyczących rachunków bankowych w k.p.k.

gdy nie wymaga tego interes wymiaru sprawiedliwości albo prawo polskie nie dopuszcza przeprowadzenia lub uzyskania określonego dowodu, to tym samym zważyć należy, że skoro na gruncie polskiego prawa przejęcie dowodów obejmujących tajemnicę bankową z banku niedziałającego na terenie Polski jest zakazane, to tym samym nie powinno być możliwości zastosowania „krajowego” zwolnienia z tajemnicy bankowej banku z państwa wykonania END²⁴.

Konieczność pozyskania takiego dowodu uzasadnia mianowicie zaangażowanie organów obcych państw w ramach instytucji europejskiego nakazu dochodzeniowego, a nie sądu krajowego.

Zgodnie z art. 589w § 1 k.p.k. w razie konieczności przeprowadzenia lub uzyskania dowodu, który znajduje się lub może zostać przeprowadzony na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej („państwa wykonania orzeczenia”), sąd, przed którym sprawa się toczy, lub prokurator prowadzący postępowanie przygotowawcze, może wydać z urzędu lub na wniosek strony, obrońcy lub pełnomocnika END. Przepisy kodeksu postępowania karnego nie określają pozytywnych przesłanek wydania europejskiego nakazu dochodzeniowego, a zatem brak jest wymogu ustawowego, by skierowanie END obejmującego tajemnicę bankową poprzedzić uzyskaniem z sądu okręgowego stosownego zwolnienia z tajemnicy bankowej. Art. 589w § 1 k.p.k. wskazuje jedynie, że jest to dopuszczalne „w razie konieczności”, zaś z treści art. 589x k.p.k. wynikają negatywne przesłanki wydania END dotyczące sytuacji, gdy po pierwsze – nie wymaga tego interes wymiaru sprawiedliwości i po drugie – prawo polskie nie dopuszcza przeprowadzenia lub uzyskania danego dowodu²⁵. Nie ulega wątpliwości, że na gruncie prawa krajowego dopuszczalne jest zwolnienie we właściwym trybie banku z obowiązku zachowania tajemnicy bankowej na użytek postępowania karnego.

Przepisy o END przełamują dominującą we współpracy z państwami Unii Europejskiej praktykę wydawania dwóch postanowień: „merytorycznego” – odnoszącego się do czynności na gruncie krajowym oraz „technicznego” – co do wystąpienia o wykonanie postanowienia „merytorycznego”. Jak bowiem uprzednio wskazano, art. 589w § 5 k.p.k. zwalnia z konieczności wydawania obu postanowień, gdyż postanowienie o wydaniu END zastępuje postanowienie tyczące czynności dowodowej.

Wskazać przy tym należy na zasadne stanowisko prokuratora Prokuratury Krajowej²⁶, wyrażone w niniejszej sprawie, zgodnie z którym stosownie do art. 589w § 1 i § 5 k.p.k., w postępowaniu przygotowawczym, na etapie *in rem*, uprawnionym do wydania i sporządzenia END, dotyczącego informacji objętych tajemnicą bankową jest prokurator, który kieruje END w celu wykonania, do państwa członkowskiego

²⁴ Postanowienie SA w Krakowie z 14.08.2018 r., II AKz 403/18, LEX nr 2633164.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ Stanowisko prokuratora Prokuratury Krajowej wyrażone w sprawie Sądu Najwyższego, I KZP 17/21.

Unii Europejskiej bez konieczności wyjednanania zgody sądu na zwolnienie banku z tajemnicy.

Powyższe zapatrywanie prawne należy ocenić jako słuszne zarówno z wyżej wskazanych powodów, jak również z uwagi na to, iż END realizowany jest zgodnie z prawem państwa wykonania nakazu, co powoduje, że nie ma potrzeby uprzedniego wyjednywania zgody sądu okręgowego na zwolnienie z tajemnicy bankowej.

Należy również wskazać na niekonsekwencję omawianego judykatu z inną instytucją prawną stosowaną w ramach obrotu zagranicznego w postępowaniu karnym, a mianowicie międzynarodową pomocą prawną, stosowaną poza obszarem właściwości państw wykonujących dyrektywę 2014/41/UE.

Jak wskazano wyżej, polskie sądy nie posiadają bowiem jurysdykcji do zwalniania obcych sądów z tajemnicy bankowej – możliwość taką dają jedynie instrumenty współpracy międzynarodowej oparte o zasadę wzajemnego uznawania i wykonywania orzeczeń, np. END.

Na marginesie wspomnieć należy, że w omawianym postanowieniu Sąd Najwyższy zasadnie wskazał, że instytucja END, wprowadzona do polskiego systemu prawa w związku z dyrektywą 2014/41/UE, nie ma zastosowania do Irlandii. Jak bowiem wynika z pkt 44 preambuły tej dyrektywy, zgodnie z art. 1 i 2 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który jest dołączony do Traktatu Unii Europejskiej (TUE) oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

Tym samym w niniejszej sprawie prokurator niewłaściwie zastosował procedurę dotyczącą END w stosunku do banku irlandzkiego. Współpraca międzynarodowa w sprawach karnych z Irlandią odbywa się bowiem przy wykorzystaniu klasycznych instrumentów z zakresu tej współpracy, a mianowicie umów międzynarodowych: Konwencji Rady Europy o pomocy prawnej w sprawach karnych sporządzonej w Strasburgu w dniu 20.04.1959 r.²⁷ wraz z dodatkowymi jej protokołami oraz uzupełniającej ją Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, sporządzonej w Brukseli dnia 29.05.2000 r., a także Protokołu do Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej z dnia 29.05.2000 r., sporządzonego w Luksemburgu dnia 16.10.2001 r.²⁸ Powyższe regulacje prawne obowiązują w stosunku do Irlandii od dnia 23.08.2020 r. z uwagi na wieloletni proces przyjmowania tych dokumentów do porządku prawnego w tym państwie.

²⁷ Dz. U. z 1999 r. Nr 76, poz. 854.

²⁸ Dz. U. z 2007 r. Nr 135, poz. 950.

Zaznaczyć w tym miejscu należy w tym miejscu, że polski ustawodawca wprost wyłącza możliwość inicjowania procedury wydania END w sytuacji, gdy miałby zostać skierowany do wykonania do państwa, w którym przedmiotowy nakaz nie ma zastosowania (art. 589w § 1 *in fine* k.p.k.).

Należy opowiedzieć się za stanowiskiem, że – stosownie do art. 589w § 1 i § 5 k.p.k., zasady wykonywania END według prawa państwa wykonania nakazu, a także okoliczności, iż postanowienie o wydaniu END dotyczącego dowodu, którego dopuszczenie, uzyskanie lub przeprowadzenie wymaga wydania postanowienia, zastępuje to postanowienie – w przypadku END dotyczącego uzyskania informacji objętych tajemnicą bankową, kompetencję do wydania takiego nakazu w postępowaniu przygotowawczym w fazie *in rem* posiada prokurator i nie ma konieczności uprzedniego uzyskania z sądu okręgowego zwolnienia z tajemnicy bankowej.

Powyższe rozważania skłaniają do krytycznej oceny postanowienia Sądu Najwyższego z 02.06.2022 r., I KZP 17/21.

Co oczywiste, uwagi dotyczące analizowanego rozstrzygnięcia nie dotyczą unormowań zawartych w art. 105 i art. 106a Prawa bankowego, w których określono samodzielne uprawnienia prokuratora do żądania udzielenia przez bank informacji stanowiących tajemnicę bankową, w tym m.in. w ramach postępowania przygotowawczego znajdującego się na etapie *in personam*, w którym nie ulega wątpliwości, że postanowienie o wydaniu END, dotyczące danych objętych tajemnicą bankową i odnoszące się o podejrzanego, wydaje sam prokurator.

Pomimo wyrażonej oceny prawnej, stanowisko Sądu Najwyższego stanowi próbę ujednolicenia dotychczasowej rozbieżnej linii orzeczniczej. Mimo że nie nadano mu mocy zasady prawnej, zapewne nie pozostanie bez wpływu na wynik przyszłych postępowań związanych z procedurą wydawania i sporządzania END dotyczących informacji objętych tajemnicą bankową.

BIBLIOGRAFIA

AKTY NORMATYWNE:

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 ze zm.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.).

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2324).

Ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 654 ze zm.).

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/41/UE z dnia 03.04.2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych (Dz. Urz. UE. L z 2014 r. Nr 130, s. 1).

Konwencja Rady Europy o pomocy prawnej w sprawach karnych sporządzonej w Strasburgu w dniu 20.04.1959 r. wraz z dodatkowymi jej protokołami, (Dz. U. z 1999 r. Nr 76, poz. 854).

Konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, sporządzona w Brukseli dnia 29.05.2000 r. oraz Protokół do Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej z dnia 29.05.2000 r., sporządzony w Luksemburgu dnia 16.10.2001 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 135, poz. 950).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1990 r. o Policji (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 171).

Ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 557).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2015 r. w sprawie organów uprawnionych obok Policji do prowadzenia dochodzeń oraz organów uprawnionych do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach, w których prowadzono dochodzenie, jak również zakresu spraw zleconych tym organom (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 522).

LITERATURA:

Kodeks postępowania karnego, t. 2, *Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el. 2022.

Stefański Ryszard A., *Instytucja pytań prawnych do Sądu Najwyższego w sprawach karnych*, Kraków 2001.

Kodeks Postępowania Karnego. Komentarz, red. J. Skorupka, Warszawa 2021.

Ochnio A., *Glosa aprobująca do postanowienia SA w Katowicach z 04.09.2018 r.*, II AKz 645/18, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 2021, nr 7–8.

ORZECZNICTWO:

Postanowienie SN z 02.06.2022 r., II KZP 17/21, OSNKW 2022/7/26.

Postanowienie SN z 07.09.2000 r., I KZP 27/00, LEX nr 146182.

Postanowienie SN z 29.09.2004 r., I KZP 22/04, OSNwSK 2004, poz. 1691.

Postanowienie SN z 29.03.2006 r., I KZP 58/05, LEX nr 180755.

Postanowienie SN z 30.09.2010 r., I KZP 17/10, OSNKW 2010, z. 10, poz. 88.

Postanowienie SA w Gdańsku z 23.05.2018 r., II AKz 408/18, KSAG 2018/3/243-246.

Postanowienie SA w Krakowie z 14.08.2018 r., II AKz 403/18, LEX nr 2633164.

Postanowienie SA w Katowicach z 04.09.2018 r., II AKz 645/18, LEX nr 2615563.

Postanowienie SA w Łodzi z 19.09.018 r., II AKz 496/18, OSAŁ 2018/3/97.

Postanowienie SA w Krakowie z 23.10.2018 r., II AKz 524/18, LEX nr 2645341.

Postanowienie SA w Katowicach z 29.01.2019 r., II AKz 53/19, LEX nr 2728416.

Wyrok TSUE z 8.12.2020 r., C-584/19, EU:C:2020:1002, www.eur-lex.europa.eu.

Postanowienie SA w Krakowie z 29.10.2021 r., sygn. akt II AKz 786/21, niepublikowane.

INNE ŹRÓDŁA:

www.eur-lex.europa.eu

The Authority Competent to Issue an European Investigation Order in a Pre-Trial (*in Rem*) Investigation with Regard to Information Covered by Banking Secrecy: Comments on the Background of a Decision of the Supreme Court of 2 June 2022, no. I KZP 17/21, OSNKW 2022/7/26

SUMMARY

This article is devoted to the decision of the Supreme Court of 2 June 2022, no. I KZP 17/21, which applies to the authority competent to issue a European Investigation Order in the pre-trial proceedings during the *in rem* phase with regard to information covered by banking secrecy.

In the commented decision, the Supreme Court refused to adopt the resolution on the presented legal issue, submitted pursuant to Article 441 § 1 of the Act of 6 June 1997 – the Code of Criminal Procedure by the Court of Appeal in Kraków. It required an elementary interpretation of the Act to answer the question whether it is the public prosecutor or the regional court (*Sąd Okręgowy*) that is competent to issue the European Investigation Order under Article 589w § 1 and § 5 of the Code of Criminal Procedure in pre-trial proceedings concerning disclosure of information constituting a banking secret with regard to a bank established beyond the territory of the Republic of Poland.

Regardless of the foregoing, given the importance of the problem and the consequences of an incorrect interpretation of Article 589w § 1 of the Code of Criminal Procedure, which may occur in practice on the basis of the current prosecutorial practice and jurisprudence, the Supreme Court examined the above issue in the statement of reasons for its ruling in response to the Court of Appeal in Kraków, from which it follows that a prosecutor cannot issue an EIO pursuant to Article 589w § 1 of the Code of Criminal Procedure in order to obtain information constituting banking secrecy from another Member State under to Article 106b(1) of the Banking Law Act of 29 August 1997, unless the court gives its consent thereto.

The article is devoted to the legal analysis of the above decision of the Supreme Court; and the consequential assessment of the issued ruling is critical.

Keywords: European Investigation Order, banking secrecy, international cooperation in criminal matters, pre-trial investigation, prosecutor, court of law